

اقتصاد پول و سرمایه

جستارهایی در بازار پول، بانکداری، بازار ارز، بازار سرمایه، سیستم مالی، سیاست پولی و ارزی، ابزارهای مالی و بازار بورس و بیمه

علی بشارت

سیدعلی پایتختی اسریری

اعضای هیئت علمی دانشکده

سرشناسه	: بشارت، علی، ۱۳۴۵ -
عنوان و نام پدیدآور	: اقتصاد پول و سرمایه: جستارهایی در بازار پول، بازار سرمایه، سیستم مالی، سیستمهای پولی، ابزارهای مالی، بورس/گردآوری و تالیف علی بشارت و سیدعلی پایتختی اسکویی.
مشخصات نشر	: تهران: پایاب، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۱۶۸ ص:؛ جدول، نمودار.
شابک	: ۲۰۰۰۰ ریال 978-622-99880-4-6 :
وضع فهرست	: رضا
نوع	:
خوان دیگر	: جستارهایی در بازار پول، بازار سرمایه، سیستم مالی، سیستمهای پولی، ابزارهای مالی، بورس.
موضوع	: بازار پول - راهتمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Money market – Study and teaching (Higher) : بازار سرمایه - راهتمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Capital market – Study and teaching (Higher) : بازار پول - ، راهتمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Stock exchanges -- Study and teaching (High) : بانک و بانکی - جنبه های مذهبی - اسلام - راهتمای آموزشی (عالی)
موضوع	: Banks and banking – Religious aspects – Islam – Study and teaching (Higher) : شناسه افروده
موضوع	: پایتختی اسکوی، سیدعلی، ۱۳۵۰ -
موضوع	: HGT / ۱۳۹۷ / شماره ۱
موضوع	: ۴۰۷۶/۳۳۲
موضوع	: ۵۵۱۹۴۰۰
موضوع	: شمارده کتابشناسی
ملی	:

نام کتاب: اقتصاد پول و سرمایه

مؤلف: علی بشارت و سیدعلی پایتختی اسکویی

ناشر: پایاب (زیرمجموعه شرکت مهندسین مشاور پایاب طرح)

نوبت چاپ: چاپ اول زمستان ۱۳۹۷

تیراژ: ۵۰۰ نسخه

تعداد صفحه و قطع: ۱۶۸ - وزیری

شایک: ۶-۴-۹۹۸۸۰-۶۲۲-۹۷۸

قیمت: ۲۰۰۰۰۰ ریال

کلیه حقوق چاپ و نشر برای ناشر محفوظ است

بخش: پاسدارن-هروی-ساقدوش-شهید مجید جعفری (بوستان ۹)-بر شهید صیاد شیرازی پلاک ۵۶

پیش‌گفتار

فعالیت‌های اقتصادی برای تأمین خواسته‌های نوع انسان و جامعه انسانی با استفاده از امکانات و منابع شکل می‌گیرد و انسان در این راستا می‌کوشد تا با امکاناتی که دارد بیشترین مقدار فایده و رفاه را به دست آورد. بنابه تجربه و دانش مالی و اقتصادی بشر، علاوه بر امکانات، یک سری نهادها و واسطه‌های مالی و قانونی برای راه افتادن اقتصاد و فعالیت‌های اقتصادی مورد نیاز است.

اگر چه وجود منابع طبیعی، منابع انسانی، منابع مصنوعی (سرمایه فیزیکی)، و منابع و سرمایه‌های مالی می‌راند موجبات رشد اقتصادی و توسعه جوامع را فراهم آورد، اما نقش این منابع و امکانات در قیاس با نقش بنیادینی که سرمایه انسانی و سرمایه اجتماعی در رشد و توسعه جوامع مختلف داشته است، بشر عامل سستی یعنی کار، سرمایه و زمین در رشد و توسعه، بسیار ناچیز بوده است. شاهد این مدعا مطالعات جدید در حوزه رشد و توسعه از قبیل مطالعات رومر (۲۰۱۲) و برخی از مقالات نگارندگان است.

همچنین در پی اثبات این ادعا هستیم که اگر در جامعه شرایط رقابتی در امر تولید و مصرف کالاها و منابع فراهم شود و پیامدهای خارجی در آن بسیار ناچیز بوده و همه کالاها دارای خصوصیات کالاهای خصوصی باشد، در این صورت، آردن اقتصادی و مکانیزم بازار (قیمت) می‌تواند موجبات تحقق حداکثر کارایی و اثربخشی، حداکثر رفاه و حداکثر ثبات را فراهم آورد.

تحقق شرایط فوق‌الذکر و نیز گسترش تعلیم و تربیت، و شکوفایی اثر پژوهش به منظور توسعه سرمایه انسانی (دانش و فن و مهارت تجاری شده) و سرمایه اجتماعی، بدون دخالت هوشمندانه و حساب شده‌ی دولت به گونه‌ای که بیشترین حضور در عرصه‌های مختلف و در عین حال کمترین دخالت ممکن را داشته باشد، امکان‌پذیر نخواهد بود.

برای آماده‌سازی بستر حضور هوشمندانه نسل جوان در عرصه رقابت برای پیشرفت، مطالعات و تلاش‌ها و جهاد علمی عظیمی لازم است. در این کتاب الفبای اقتصاد پول و سرمایه و سایر علوم و فنون مرتبط را مورد مذاقه قرار داده و تشریح کرده و سعی داریم تا مفاهیم مربوطه را تا حد توان تبیین نماییم.

کتاب از هشت فصل به شرح ذیل تشکیل یافته است.^۱

- (۱) نحوه تشکیل پس اندازها و تمرکز منابع مالی در اقتصاد جامعه
- (۲) شیوه‌ها و تاکتیک‌های تجهیز، تمرکز و تشکیل منابع مالی (در سطح کلان و خرد)
- (۳) تفاوت بازار پول و بازار سرمایه
- (۴) نقش بازار سرمایه در شکل‌گیری فعالیت‌های اقتصادی و پیش‌بینی جریان آن‌ها
- (۵) نظام مالی در اقتصاد اسلامی
- (۶) کارکرد نظام بانکی در بازار مالی ایران و نقش سیستم بانکی جدید (بدون ربا) در آن
- (۷) بازار ارز، منابع مالی خارجی، وام‌ها، اعتبارات و ذخایر پولی بین‌المللی
- (۸) بررسی نظام پولی و مالی بین‌الملل و مسائل جاری (پولشویی و.....)

در تهیه و تدوین این کتاب، از منابع مختلفی استفاده شده است که فهرست آن‌ها در پایان کتاب آمده است. لازم است از زحمات نویسندگان و تهیه‌کنندگان این کتب، مقالات و گزارش‌ها تقدیر و تشکر مانده. همچنین از مدیریت محترم انتشارات پایاب که در مراحل مختلف تهیه و نشر این کتاب یاری بی‌ریغ و پاداش داد، قدردانی می‌نمایم.

بدیهی است دانشجویان عزیز و همکاران گرانقدر ما در دانشگاه‌ها و موسسات مختلف به جهت لطفی که در حق ما دارند، بخشی از فرصت‌های گرانقدر خود را صرف مطالعه و تشخیص معایب و محاسن این اثر خواهند کرد و راه‌نمودهای خود چراغ راهنما خواهند بود.

سعی وافر نموده‌ایم این کتاب را به نسبت قابل قبول و مطالب غنی تقدیم کنیم. اما وجود خطا امری بدیهی است! و ما مشتاقانه به امید دریافت نظرات سازنده شما چشم به راهیم.

آخرین قدردانی به خانواده‌های فداکارمان می‌باشد که با ایجاد محیطی آرام و سرشار از مهربانی، از بسیاری از حقوق خود چشم پوشیده‌اند تا بتوانیم گامی هر چند کوچک به سمت ترقی جامعه‌ی خود برداریم. ایزد پاداش نیکویشان بدهد.

علی بشارت و سیدعلی پایتختی استرابی

زمستان ۱۳۹۷

^۱ در تهیه این کتاب عمدتاً از کتاب وزین و ارزشمند "بازارهای پولی و مالی بین‌المللی" نوشته استاد محمد شبانی انتشارات سمت (۱۳۸۶) و کتاب ارزشمند "پول و بانک و بازارهای مالی" نوشته فردریک. اس. میشکین و ترجمه استاد حسین قضاوی از انتشارات موسسه آموزش عالی بانکداری ایران (۱۳۹۲) استفاده شده است.

عنوان	صفحه
۱) نحوه تشکیل پس اندازها و تمرکز منابع مالی در اقتصاد جامعه	۱
۲) شیوه‌ها و تاکتیک‌های تجهیز، تمرکز و تشکیل منابع مالی (در سطح کلان و خرد)	۲۸
۳) تفاوت بازار پول و بازار سرمایه	۴۳
۴) نقش بازار سرمایه در شکل‌گیری فعالیت‌های اقتصادی و پیش‌بینی جریان آنها	۶۴
۵) نظام مالی در اقتصاد اسلامی	۸۴
۶) کارکرد نظام بانکی در بازار مالی ایران و نقش سیستم بانکی جدید (بدون ربا) در آن	۹۹
۷) بازار ارز، منابع مالی خارجی، وام‌ها، اعتبارات و ذخایر پولی بین‌المللی	۱۲۴
۸) بررسی نظام بین‌المللی و مالی بین‌الملل و مسائل جاری (پولشویی و...)	۱۳۹
فهرست منابع و مآخذ	۱۵۱

سرفصل‌های درس

۱. ساختار بازار اوراق بهادار	۱۰. بازار اوراق بهادار مشتقه
۲. نقش بازار پول و سرمایه در اقتصاد کشور	۱۱. بازار کالاهای اساسی
۳. مشخصات بازارهای پولی و مالی	۱۲. بازار ارز
۴. مشخصات بازار اولیه و نقش آن در نظام مالی	۱۳. آشنایی با بازارهای مالی بین‌المللی
۵. مشخصات بازار ثانویه و نقش آن در نظام مالی	
۶. بازار سهام	
۷. بازار اوراق قرضه	